

นางสาว ยูโกะ คาโตะ: การกลับคืนสู่สังคมของหญิงไทยที่ย้ายถิ่นพร้อมบุตรจากประเทศญี่ปุ่น
(REINTEGRATION OF THAI FEMALE RETURNEES WITH CHILDREN FROM JAPAN INTO
THAI SOCIETY) อ. ตรีปริษา: ศ.ดร. สุภาภรณ์ จันทวานิช. 99 หน้า.

การย้ายถิ่นแรงงานระหว่างประเทศ มักจะได้รับความสนใจจากประเทศที่รับผู้ย้ายถิ่น เนื่องจากพบปัญหาทางสังคมที่ตามมาหลังจากผู้ย้ายถิ่นเข้าไปตั้งถิ่นฐาน แต่ปัญหาทางสังคมก็อาจเกิดขึ้นได้เช่นเดียวกันเมื่อผู้ย้ายถิ่นย้ายกลับมายังประเทศของตน ดังกรณีหญิงไทยที่กลับมาจากประเทศญี่ปุ่น มักพบปัญหาในการกลับคืนเข้าสู่สังคมไทย ผู้ย้ายถิ่นเหล่านี้มักจะไม่มีการติดต่ออันเป็นการประนีประนอมหรือหนีไปตั้งถิ่นฐานในต่างประเทศและค้าประเวณี เนื่องจากขาดความรู้ในการประกอบอาชีพและความช่วยเหลือทางสังคมเศรษฐกิจ ทั้งนี้กระบวนการกลับเข้าสู่สังคมของหญิงไทยที่บุตรแยกต่างไปจากการคืนผู้ย้ายถิ่นกลับอื่นๆ ที่มีบุตรและไม่มีการเห็นชั้น งานวิจัยฉบับนี้ต้องการศึกษากระบวนการกลับคืนสู่สังคมของหญิงไทยที่ย้ายถิ่น การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการศึกษาคำตอบไปนี้: 1) เพื่อศึกษาความเป็นอยู่และการเข้าสู่สังคมในประเทศญี่ปุ่นของหญิงไทยที่ย้ายถิ่น 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขของกระบวนการย้ายถิ่นกลับของหญิงไทยพร้อมบุตร 3) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของหญิงไทยพร้อมบุตร งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยกรณีศึกษาเชิงคุณภาพ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ใช้แหล่งข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลปฐมภูมิมันเป็นหลัก ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์เรื่องราวของผู้หญิงไทยที่ย้ายถิ่นมาจากประเทศญี่ปุ่น

ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นอยู่ของหญิงไทยที่ย้ายถิ่นในประเทศญี่ปุ่น ได้รับอิทธิพลเป็นอย่างมากจากสภาพแวดล้อมการทำงาน ในแง่เนื้องานและผู้คนที่พบปะด้วย หญิงไทยเหล่านี้มีสิ่งต่อการถูกดูแคลาประโชชนเนื่องจากทำงานโดยผิดกฎหมาย ในขณะเดียวกัน หญิงไทยบางกลุ่มก็สามารถผสมผสานเข้าไปในสังคมญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดีทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยการแต่งงานกับชายญี่ปุ่นและความสามารถในการพูดภาษาที่นั่น สำหรับประเด็นกระบวนการย้ายถิ่นกลับ พบว่ากรณีส่วนใหญ่หญิงไทยตัดสินใจย้ายกลับมาจากต่างประเทศและสาเหตุหลักคือการไม่มีสถานภาพทางกฎหมายที่ถูกต้อง ทำให้เสียสิทธิที่จะได้รับการดูแลสุขภาพจากรัฐบาลญี่ปุ่น (ในขณะที่ถ้ารักษาพยาบาลในญี่ปุ่นสูงมาก) จากผลการวิจัยสามารถกล่าวได้ว่า หญิงไทยที่ย้ายถิ่นที่แยกต่างกันในสถานบันเทิงในประเทศญี่ปุ่น ไม่สามารถหางานทำที่มั่นคงเป็นลักษณะได้เลยหลังจากย้ายกลับมายังประเทศไทย และแม้ว่าจะพบความแตกต่างกันในแต่ละกรณี ผลการวิจัยระบุว่า หญิงไทยพร้อมบุตรบางกลุ่มสามารถใช้เงินโอนจากสามีญี่ปุ่นเพื่อสร้างควมมั่นคงและช่วยให้สามารถกลับคืนสู่สังคม ได้ดีกว่ากลุ่มที่อาจจะมีทั้งเงิน โอนกลับและสามีที่โน่น